

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

TS. Phí Mạnh Cường (Chủ biên)

ThS. Nguyễn Thị Ngọc Anh (Đồng chủ biên)

ThS. Bùi Thị Mai

KHUNG PHÁP LÝ

VỀ KINH TẾ TUẦN HOÀN Ở VIỆT NAM

(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN
GIAO THÔNG VẬN TẢI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

TS. Phí Mạnh Cường (Chủ biên)

ThS. Nguyễn Thị Ngọc Anh (Đồng chủ biên)

ThS. Bùi Thị Mai

KHUNG PHÁP LÝ
VỀ KINH TẾ TUẦN HOÀN Ở VIỆT NAM
(Sách chuyên khảo)

HÀ NỘI - 2025

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

Số 8 phố Tăng Bạt Hổ, P. Cửa Nam, TP. Hà Nội

Điện thoại: 024.39423346, 024.39424620 * Fax: 024.38224784

Website: www.nxbgtvt.vn * Email: nxbgtvt@fpt.vn

CHỊU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN - NỘI DUNG:

GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP: **Nguyễn Minh Nhật**

BIÊN TẬP: **Ngô Thị Bích Diệp**

TRÌNH BÀY: **Vương Thị Mai**

In 20 cuốn, khổ 19x27 cm, tại Công ty cổ phần In và Thương mại Ngọc Hưng.

Địa chỉ: Số 296, đường Phúc Diễn, tổ dân phố số 1, phường Xuân Phương,
TP. Hà Nội.

Số xác nhận đăng ký xuất bản: 5457-2025/CXBIPH/1-114/GTVT.

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế - ISBN: 978-604 76-3278-7.

Quyết định xuất bản số: 70 NB/QĐ-XBGT ngày 22 tháng 12 năm 2025.

In xong và nộp lưu chiểu năm 2025.

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU		5
DẪN ĐỀ	TÍNH TẤT YẾU CỦA KINH TẾ TUẦN HOÀN TRÊN THẾ GIỚI VÀ Ở VIỆT NAM	7
Chương 1	Khái quát về kinh tế tuần hoàn	17
1.1	Khái niệm về kinh tế tuần hoàn	17
1.2	Đối sánh kinh tế tuần hoàn với kinh tế tuyến tính	21
1.3	Các nguyên tắc cơ bản của kinh tế tuần hoàn	23
1.4	Các hình thái mô hình kinh tế tuần hoàn cơ bản	30
1.5	Mối quan hệ giữa kinh tế tuần hoàn và phát triển bền vững	35
Chương 2	Khái quát pháp luật về kinh tế tuần hoàn	39
2.1	Khái niệm pháp luật về kinh tế tuần hoàn	39
2.2	Vai trò của pháp luật trong kinh tế tuần hoàn	41
2.3	Nguyên tắc pháp lý cơ bản của pháp luật về kinh tế tuần hoàn	48
2.4	Trách nhiệm pháp lý trong kinh tế tuần hoàn	54
2.5	Lịch sử phát triển của pháp luật về kinh tế tuần hoàn	56
Chương 3	Khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam	64
3.1	Quy định về quản lý rác thải trong kinh tế tuần hoàn	64
3.2	Quy định về cơ chế hỗ trợ trong kinh tế tuần hoàn	68
3.3	Quy định về hoạt động kiểm tra, giám sát trong kinh tế tuần hoàn	73
3.4	Quy định về hoạt động giáo dục, nâng cao nhận thức về kinh tế tuần hoàn	77
3.5	Quy định về hợp tác quốc tế trong kinh tế tuần hoàn	83
Chương 4	Pháp luật về kinh tế tuần hoàn của Liên minh châu Âu và kinh nghiệm cho Việt Nam	87
4.1	Pháp luật về quản lý rác thải trong kinh tế tuần hoàn	87
4.2	Pháp luật về cơ chế hỗ trợ trong kinh tế tuần hoàn	96
4.3	Pháp luật về hoạt động kiểm tra, giám sát trong kinh tế tuần hoàn	100
4.4	Pháp luật về hoạt động giáo dục, nâng cao nhận thức về kinh tế tuần hoàn	106
4.5	Pháp luật về hoạt động hợp tác quốc tế về kinh tế tuần hoàn	111
TÀI LIỆU THAM KHẢO		115

LỜI MỞ ĐẦU

Trong thời gian dài, thế giới đã phát triển theo mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống dựa trên hoạt động “*khai thác - sản xuất - tiêu dùng - thải bỏ*”. Mặc dù không thể phủ nhận vai trò của mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống trong việc thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nhanh chóng, đặc biệt là trong giai đoạn công nghiệp hóa. Nhưng hậu quả nặng nề mà mô hình này đem lại cho xã hội, cho môi trường trên phạm vi toàn cầu là không thể tranh cãi. Các vấn đề như: biến đổi khí hậu, ô nhiễm và suy thoái môi trường, suy giảm đa dạng sinh học, cạn kiệt nguồn nguyên vật liệu... đều được coi là hậu quả trực tiếp của mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống gây ra. Trong bối cảnh đó, phát triển kinh tế tuần hoàn nhận được sự đồng thuận của cộng đồng quốc tế, được xem là phương thức để giải quyết hài hoà mối quan hệ giữa phát triển kinh tế với bảo vệ môi trường và là con đường tiến tới phát triển bền vững. Kinh tế tuần hoàn không chỉ là một giải pháp kinh tế - kỹ thuật mà còn là một định hướng phát triển mang tính hệ thống, đòi hỏi sự thay đổi trong tư duy quản lý, tổ chức sản xuất và tiêu dùng xã hội. Quá trình chuyển đổi từ mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống sang mô hình kinh tế tuần hoàn tất yếu đặt ra yêu cầu xây dựng và hoàn thiện khung pháp lý phù hợp, đồng bộ và khả thi. Pháp luật về kinh tế tuần hoàn được coi là một trong các nội dung cốt lõi trong quá trình chuyển đổi từ mô hình kinh tế tuyến tính truyền thống sang mô hình kinh tế thị trường. Đồng thời, pháp luật về kinh tế tuần hoàn cũng là một yếu tố quan trọng giúp cho mô hình kinh tế tuần hoàn vận hành một cách ổn định và đem lại hiệu quả cao.

Ở Việt Nam, mô hình kinh tế tuần hoàn đã sớm nhận được sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Điều này được thể hiện thông qua nhiều văn bản của Đảng như: Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030 cùng nhiều nghị quyết chuyên ngành về năng lượng, quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu. Thực tiễn cho thấy, một số ngành, lĩnh vực, địa phương, doanh nghiệp đã có nhiều sáng kiến, chủ động áp dụng các biện pháp để vận hành mô hình kinh tế tuần hoàn trong hoạt động quản lý, kinh doanh. Tuy nhiên, bên cạnh các kết quả đạt được, việc phát triển kinh tế tuần hoàn vẫn tồn tại nhiều hạn chế như: sự phát triển còn mang tính tự phát, thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra trong bối cảnh nguồn lực tài nguyên quốc gia ngày càng cạn kiệt; khối lượng chất thải phát sinh ngày càng lớn; môi trường bị suy

thoái, đa dạng sinh học bị suy giảm, hiện tượng thời tiết cực đoan như bão, lũ lụt, hạn hán, nắng nóng xảy ra ngày càng tăng về tần suất, cường độ. Một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng nêu trên là pháp luật về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam chưa tạo cơ chế để thu hút vốn đầu tư, công nghệ cho phát triển mô hình kinh tế tuần hoàn; các quy định của pháp luật về thị trường tín chỉ carbon, tín dụng xanh, trái phiếu xanh còn nhiều hạn chế.

Chính vì vậy, cuốn sách chuyên khảo ***Khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam*** được biên soạn với mục tiêu tiếp cận có hệ thống các vấn đề pháp lý cơ bản của pháp luật về kinh tế tuần hoàn nhằm làm sáng tỏ các nội dung của khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn. Bên cạnh việc phân tích các quy định hình thành nên khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam, cuốn sách còn phân tích các chế định trong pháp luật về kinh tế tuần hoàn của Liên minh châu Âu nhằm rút ra những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam

Cuốn sách được cấu trúc gồm bốn chương, do các tác giả trực tiếp tham gia biên soạn, cụ thể như sau:

- Chương 1: Khái quát về kinh tế tuần hoàn - ThS. Bùi Thị Mai biên soạn
- Chương 2: Khái quát pháp luật về kinh tế tuần hoàn - TS. Phí Mạnh Cường biên soạn
- Chương 3: Khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam - TS. Phí Mạnh Cường biên soạn
- Chương 4: Pháp luật về kinh tế tuần hoàn của Liên minh châu Âu và kinh nghiệm cho Việt Nam - ThS. Nguyễn Thị Ngọc Anh biên soạn

Nhóm tác giả xin trân trọng cảm ơn **Trường Đại học Mở - Địa chất** đã tạo điều kiện thuận lợi cho nhóm tác giả nghiên cứu vấn đề này, thông qua việc cho phép thực hiện đề tài NCKH cấp cơ sở năm 2025. Chương 3 của cuốn sách này, với tiêu đề ***Khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam*** là sản phẩm của **đề tài NCKH cấp cơ sở, mã số T25 - 27, theo Quyết định số 01/QĐ-MĐC ngày 02 tháng 01 năm 2025 của Hiệu trưởng Trường Đại học Mở - Địa chất.**

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, song do phạm vi nghiên cứu rộng và tính chất phức tạp của vấn đề, cuốn sách khó có thể tránh khỏi những hạn chế nhất định nhóm tác giả mong nhận được các ý kiến góp ý để tiếp tục hoàn thiện nội dung nghiên cứu trong thời gian tới.

Nhóm tác giả xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, ngày 15 tháng 7 năm 2026

XÁC NHẬN CỦA HỘI ĐỒNG KHOA

Hội đồng Khoa Khoa Kinh tế & Quản trị kinh doanh xác nhận sách chuyên khảo với tiêu đề "*Khung pháp lý về kinh tế tuần hoàn ở Việt Nam*" của nhóm các tác giả: *TS. Phí Mạnh Cường (Chủ biên); ThS. Nguyễn Thị Ngọc Anh (Đồng chủ biên); ThS. Bùi Thị Mai* là sản phẩm của đề tài KHCN cấp cơ sở, mã số T25-27, theo Quyết định số 01/QĐ-MĐC ngày 02/01/2025 của Hiệu Trưởng trường Đại học Mỏ - Địa chất. Cuốn sách đã được xuất bản theo Quyết định số 70 NB/QĐ-XBGT ngày 22/12/2025 của Nhà xuất bản Giao thông vận tải với mã số sách tiêu chuẩn quốc tế ISBN: 978-604-76-3278-7 và số xác nhận đăng ký xuất bản ghi trên xuất bản phẩm: 5457-2025/CXBIPH/1-114/GTVT. Cuốn sách đã được Hội đồng nghiệm thu đề tài KHCN cấp cơ sở, mã số T25-27 nghiệm thu với tư cách là sản phẩm của đề tài KHCN cấp cơ sở, mã số T25-27.

TM. HỘI ĐỒNG KHOA KHOA KT & QTKD
CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG

PGS. TS. Lê Minh Thống